

Hemnes Snøscooterforening

Kort oppsummering av arbeidet med etablering av løypenettet i Hemnes kommune.

Oppstart.

Vanskelig å tidfeste første start - undertegnede har arbeidet med etablering av løypenett i regi av Hemnes Snøscooterforening siden 2003.

Ved første formelle planarbeid - i 2006 da kommunens arealplan skulle revideres, ønsket Hemnes Snøscooterforening at arealplanen skulle inneholde definerte områder for løypenett. Gamle løypetraser fra 1973 ble brukt som grunnlag for hvor vi ønsket å definere areal til såkalte C-områder. Begrepene A, B og C områder kom fra Hattfjelldal kommune som benyttet det i sitt motorferdsselforsøk.

Motorferdsselforsøket som startet 2013 ble starten på den etableringen vi har i dag, kommunestyret vedtok at Hemnes kommune skulle søke om å være prøvekommune og 20. januar 2014 sendte Hemnes kommune ut planforslag til motorferdsselforsøk i Hemnes kommune.

11. februar 2014 var en bredt sammensatt arbeidsgruppe etablert som besto av grunneierlag, Statskog, Hemnes Turistforening, Hemnes Jeger & Fisk, hytteforeninger, reindriftsnæringen, kommunen ved friluftsråd og dispensasjonsnemd. Arbeidsgruppen besto av totalt 16 personer.

Hemnes Snøscooterforening inviterte i prosjektperioden til 2 folkemøter i kommunen der alle fikk komme med innspill til våre løypeforslag samt komme med sine forslag til traseer de mente var viktige. Alle forslag ble tatt med i første utkast til løypenett som bestod av til sammen 21 løypetraser.

Utdrag fra Hemnes Snøscooterforenings årsmelding 2016:

I april 2015 ble samtlige løyper gjennomgått i plangruppa og alle avklarte løyper var det enighet om å arbeide videre med.

Av disse løypene er det 3 løyper som ikke ble videreført på bakgrunn av innsigelser:

L9 – Korgfjellet(reindrift), L7 Skarelva – Bleikvatnet(Statskog),

L1 fra Kjendsvatnet - til Paradisbukta på Gresvatnet(Statskog).

På dette tidspunktet er lovendringen om ny motorferdsellov enda ikke vedtatt.

[3. juni 2015 sender Hemnes kommune forslaget om løypenett ut på første gangs høring.](#)

[19. juni kom endelig lovendringen.](#)

Hemnes Snøscooterforening

Ved klagefristens utløp etter behandling i kommunestyret var det kommet inn flere klager på etablering av løypene, bare fra fylkesmannen i Nordland kom det 21 sider med klager og innsigelser. Disse klagene måtte Hemnes kommune gjennom saksbehandling synliggjøre at det var iverksatt tiltak som minimerte skader, ulemper eller belastninger. I september var planarbeidet godt i gang og det er gjennomført konsekvensutredninger, kartlegging av naturmangfold, reindrift og friluftsliv.

Ny høringsrunde med klagefrist 3. desember 2015, ved fristens utløp var det kommet 3 nye klager.

[Ny bru Bryggfielldalen](#)

Hemnes Snøscooterforening fikk klarsignal på de løypetraseer som det ikke var klage på og startet arbeidet med staking, rydding og merking av traseer i midten av januar, og med stor innsats fra mange frivillige kunne vi gi klarsignal til kommunen at løypenettet var klart for åpning 1. februar.

Utfordring 1.

Friluftskartleggingen – ikke gjennomført etter veileder, for lite detaljert, og den hadde i utgangspunktet ikke definert om friluftsområdene var i bruk på sommer eller vinter.

Dette gjorde at områder som i utgangspunktet var viktige friluftsområder vår, sommer og høst, men som ikke var i bruk vinterstid i utgangspunktet ikke kunne etableres løyper i.

Utfordring 2.

Hemnes kommune ventet som andre kommuner på "Støyveilederen", som når den kom ikke var formelt godkjent og inneholdt diffuse grenser og faktiske feil. Veilederen beskriver en del støyverdier som ikke er reelle, som eksempel 40 dB som støykrav.

Nå har Hemnes kommune på tross av en dårlig veileder fått til og godkjent flere løypetraseer der avstand til hus/ hytte er nærmere enn 60 m.

Hemnes Snøscooterforening

Fylkesmannens innsigelser.

Når første planforslag ble sendt på høring kom fylkesmannen i Nordland med innsigelser på til sammen 21 sider, nå har vi en spesiell leder av fylkesmannens miljøvernnavdeling i Nordland som etter vår oppfatning har spesielt stort fokus på snøscooter.

Mer om fylkesmannens innsigelser finnes på www.hemnes-scooter.no, men her er kortversjonen:

Reidrift, på tross av godt samarbeid med den lokal reindriftnæringen, som sitter i arbeidsgruppen, bruker fylkesmannen reindriften som begrunnelse for å begrense flere av løypetraseene.

Fylkesmannen krever at det tas hensyn til **lydmiljøet** i forhold til flere av løypetraseene. Ved fornyelse av flere av disse løypetraseene som fiskeløyper i tidligere år, beskriver samme fylkesmann at løypene har fungert godt uten konflikter, verken med reidrift eller friluftsliv.

Naturmangfold, et rundt og ullent begrep som ofte benyttes når det skal settes begrensninger.

I Hemnes har de fleste av løypetraseene vært etablert enten som fiskeløyper, mye brukte dispensasjonstraseer (til hytteområder), i utgangspunktet fri ferdsel på Røsvatnet (Norges nest største innsjø) siden 1973, på tross av det hevder fylkesmannens miljøvernnavdeling at et løypenett vil være ødeleggende for hekkende rovfugl, ynglende vilt og spesielt sårbar natur.

I Hemnes er nå ca. 90 % av kommunens vannressurser regulert enten gjennom Statkraft sine anlegg eller de nye småkraftverkene som snart er i hver eneste bekk.

Landskap, fylkesmannen mener Hemnes kommune må ta hensyn til landskapet når løypenettet etableres, det er en utfordring for fylkesmannen at sporene synes og at snøscooteren er mer synlig enn en skiløper.

Mer om støyveilederen, med bakgrunn i at veilederen har benyttet 60 km/t som målehastighet påpeker fylkesmannen at det er viktig at Hemnes kommune benytter den hastigheten da det ikke finnes måleverdier for hastigheten vi egentlig har lov å kjøre i, 70 km/t.

Landbruk, fylkesmannen er bekymret for jordbruksarealer dersom løypene legges over jordbruksland og om det etableres parkeringsareal på jordbruksland.

Hemnes Snøscooterforening

Skredområder, her anbefales begrensninger i forhold til skredutsatte områder.

Fylkesmannen har også vansker med å akseptere at det er etablert lokal forvaltning, vi ser at for flere moment ønsker fylkesmannen at de skal være "godkjennende" myndighet. Blant annet om kommunen skal tillate fastmerking av enkelte løypetraseer.

Klager.

Ved høringsfristens utløp var det 3 klager utenom fylkesmannens innsigelser, Naturvernforbundet og DNT og en privatperson med hytte inntil løypetrase.

Grunneiere.

Hemnes Snøscooterforening inviterte alle grunneiere til folkemøtene og hadde også en klar strategi at all kommunikasjon og planarbeid i forhold til løypenettet skulle gå gjennom Hemnes kommunes saksbehandler. Det gjorde at det ble tydelig hvem som var eier av løypenettet og at grunneier hadde siste ord i forhold til trasevalg og om det i det hele tatt skulle være løypetrase på eiendommen.

Ingen grunneiere i Hemnes kommune har motsatt seg etablering av løypenett på sin eiendom, selv de som i utgangspunktet var skeptiske, skrev under på en 4-årig avtale.

Hemnes Snøscooterforening

Drift.

Saksgang og det kommunale byråkrati tar tid så siste godkjenning av etablering av løypenettet var 28. januar, med åpning av løypenettet den 1. februar. Det ga både kommunen og oss i scooterforeningen en utfordring, da det ikke var tid til å sette ut etablering og drift på anbud.

Hemnes Snøscooterforening påtok seg oppgaven og med utgangspunkt i kommunens budsjett for etablering og drift påtok vi oss alt arbeid med rydding av traseer, staking og skilting, slådding og rydding ved sesongslutt.

Hemnes Snøscooterforening fikk også oppgaven med å gjennomføre oppstartskontroll av løypenettet i forhold til trase, skilting og staking.

Det ble laget en driftsavtale med en ramme på inntil kr. 230 000,- som fordeler seg på inntil kr. 150 000.- for slådding, Kr. 50 000.- for rydding av traseer og staking og kr. 30 000.- for skilting av løyper og parkeringsplasser(ca. 240 skilt)

Hemnes Snøscooterforening fordelte i samråd med medlemmer løypenettet i ulike roder og opprettet rodeansvarlig som i samarbeid med andre hadde ansvar for merking, slådding og rydding. Løypenettet er på ca. 150 km og det er delt i 9 roder.

Hemnes Snøscooterforening

Evaluering.

Kortversjonen av evalueringen er at etableringen av løypenett i Hemnes kommune har fungert bedre enn noen av oss hadde forventet, svært lite kjøring utenom løypenettet. Utrolig mange positive kommentarer på de vi har møtt ute i løypenettet når vi har arbeidet i det.

Det vil bli et formelt evalueringsmøte i løpet av juni der SNO, Statskog, friluftorganisasjoner, politi samt de i arbeidsgruppa vil evaluere hvordan berørte parter har opplevd scootersesongen.

Det vil også startes et arbeid i forhold til korrigeringer av løypetraseer som vi ut fra erfaring ønsker å flytte.

Frivillige har møtt opp i hopetall ved behov for arbeid i løypenettet og det gikk veldig greit å få ansvarlig løypemannskap. Fortsatt en del å gjøre i forhold til å finne utstyr som fungerer perfekt, faktisk ble egenprodusert slådd en vinner i forhold til problemstraseer.(skråland)

Salg av løypekort innbrakte kr. 485 000.- første driftsår. Sesongkort løypekort kr. 875.-

Godtgjørelse ble satt til kr. 15.- pr km ved slådding, i det er det fortsatt en del dugnadsånd, men det dekker hovedutgiftene på snøscooteren.

Det er ikke moms på løypekort, så inntektene ble i utgangspunktet 25 % mer enn budsjettet.

Driftsinvesteringer

Skilt, ca. 240 skilt med stolper kr. 60 000.- Bambusstaker i litt ulike lengder, ca. 30 000.-

3 bruer ble bygget første sesong, kostnad ca. 30 000.- i materiell.

Driftsinvesteringer fordeles/ avskrives på 5 år. Det var i utgangspunktet budsjettet med

kr. 250 000.- i investeringer, rydding, skilt, staker, bruer, parkeringsplasser.

Flere av parkeringsplassene vil bli tatt ut fra neste sesong da de ikke ble brukt, brukerne av løypenettet hadde et annet kjøremønster/ oppstartplass enn først antatt.

Hemnes Snøscooterforening

Hemnes Snøscooterforening sine 10 bud for løypeetablering:

1. Med bakgrunn i at løypetrase etter forskrift er kun 4 m bred er det viktig å legge løypene der det skal og bør kjøres. Om mulig kan det være en ide å forsøke å få inn i forskrift for løypenettet at løypetrase kan flyttes inntil 50 m i forhold til sikkerhet.
2. Parkeringsplasser ved løypestart bør planlegges godt, men la det være en mulighet til å ta ut de parkeringsplassene som ikke benyttes. Opparbeidelse og snørydding drar kostnader.
3. Avklar ansvarsforhold tidlig i forhold til hvem gjør hva, kommunen og planetaten skal stå for det formelle planarbeidet, avklaring og avtale med grunneier, stå som eier og ansvarlig for løypenettet. Snøscooterforeningen kan stå for innspill, gjennomføre kartlegging/ sporing og løypearbeide ut fra formell avtale.
4. De 2 største utfordringene i planarbeidet var friluftslivskartleggingen og støyveileder, støyutfordringene er løst gjennom redusert fart i de områdene som er støybelastet. Når farten reduseres til 20 km/t er gul støysone 50 m og rød sone 20 m. I forhold til friluftslivskartleggingen er konfliktene løst gjennom lokalkunnskap til utførende planmyndighet og gjennom samarbeid med idrettslag som har fått uttale seg om løypeetableringen, vi samarbeider faktisk og har felles løypetrase i ett område.
5. I Hemnes ble det kort tid mellom endelig vedtak i kommunestyret og løypeåpning, det gjorde at Hemnes Snøscooterforening tok ansvaret for første driftsår ut fra en samarbeidsavtale som definerte oppgaver og godtgjørelse. I planarbeidet var det satt opp et investeringsbudsjett og driftsbudsjett. Drift av løypenettet er basert på 100 % selvkost. Hemnes Snøscooterforening har ikke som mål å drifte løypenettet på sikt og ser gjerne at det legges ut på anbud. Ut fra erfaringene fra Sverige er det klart at mange år med dugnad ikke går.
6. Dialog med berørte parter er kjempe viktig, men det er viktig at ansvar for dialog er definert. Gjennom flere folkemøter, der alle fikk komme med innspill og spørsmål, fikk alle i utgangspunktet den samme informasjonen. Berørte grunneiere ble kontaktet direkte av planmyndigheten og det ble tegnet en formell grunneieravtale. Reindriftsnæringen ble invitert på informasjonsmøtene og fikk informere om hva som var viktig for dem. Områder og tidspunkt som de ikke ønsket ferdsel i. Også en bredt sammensatt arbeidsgruppe bidro til konstruktiv dialog og samarbeid. Arbeidsgruppen skal også stå for evalueringen.

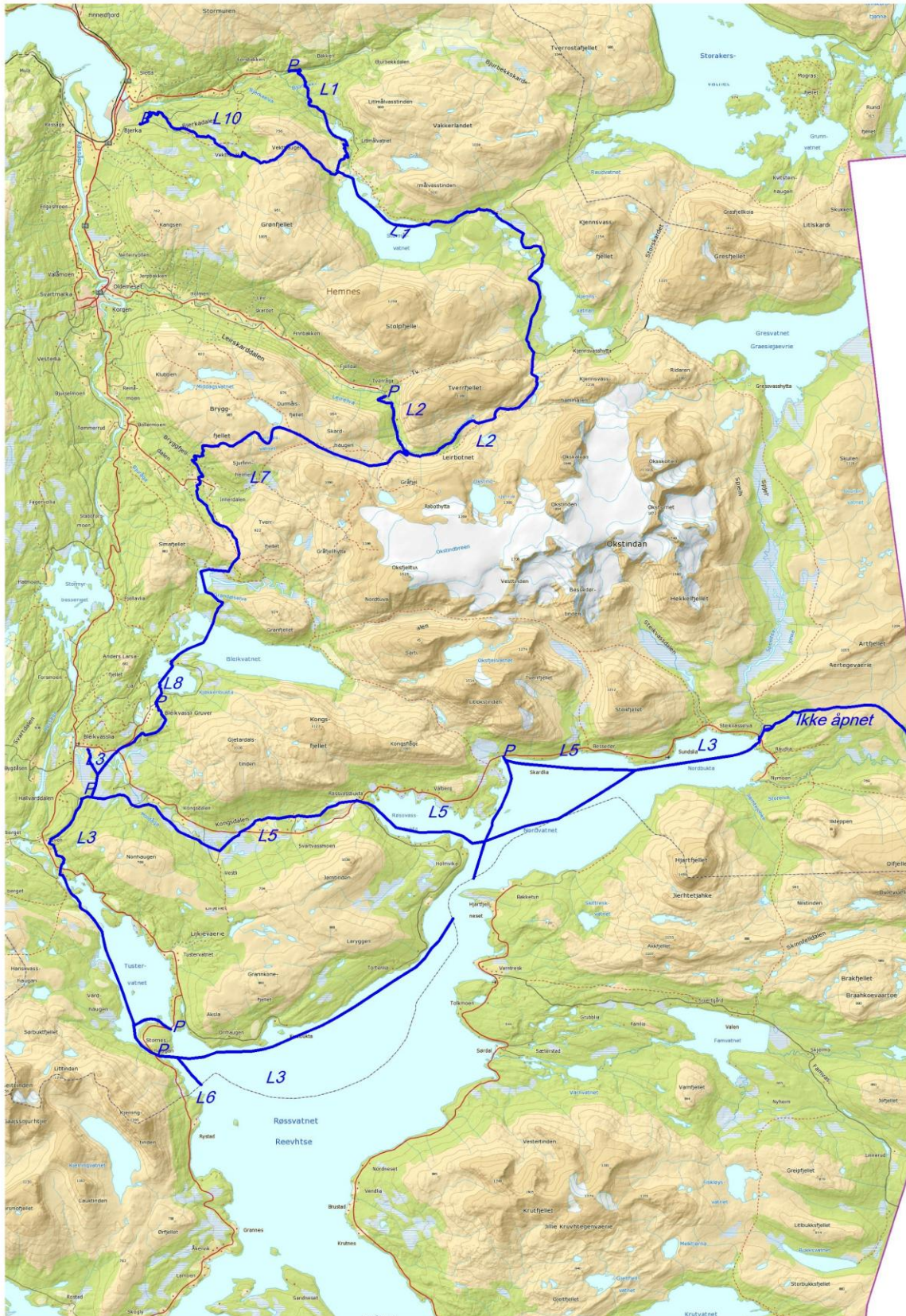

Hemnes Snøscooterforening

7. Bruk «Veileder for fysisk sikring av snøscooterløyper» i planarbeidet. Stå på kravene om bruk av røde og svarte plaststaker, i Hemnes satte Statskog krav om bambus og de synes ikke ved dårlig vær/ sikt på fjellet. Og det er da du trenger dem
8. Ha en godt definert forskrift med klare regler for hva som er tillatt kjøring i løypenettet. Både for kjøring i løypenettet, men også for den dispensasjonskjøringen som nødvendigvis også eksisterer. § 5C. Dispensasjon til hytte mer enn 2,5 km fra vei, der har vi tilfeller det politi/ SNO mener at du ikke kan stoppe på turen for å fiske. For at du endrer formål med turen. Vi har også tilfeller det vi i de områdene i løypenettet hvor rasting ikke er tillatt, rasting er hos oss definert til avvik inntil 30 meter fra løypesenter, der politi/SNO hevder det ikke er tillat å stoppe i løypetrase. Dette er i ettertid presisert fra kommunen at det er tillatt. Det er også slik at det er kommunen som definerer hva som er tillatt i løypenettet, ikke den enkelte politi/SNO representants skjønn eller synsing.
9. Arranger medlemsturer for scooterforeningens medlemmer med sosialt innslag, man får formidlet informasjon og ikke minst en bedre dialog med de som ikke alltid følger lover og regler. Selvjustis er nødvendig og Hemnes Snøscooterforening har tatt et standpunkt der vi har sagt at ved gjentatte overtredelser vil gå til anmeldelse.
10. Ha tett oppfølging på løypene på islagte vatn, særlig regulerte vatn er en utfordring. Selv om det skiltes at all ferdsel skjer på eget ansvar, er det slik at folk kjører så lenge det står staker på isen eller til skilt løype stengt kommer opp.

Hemnes Snøscooterforening

Hemnes Snøscooterforening

Løype nr.	Strekning	Antall km		Antall slåddinger pr.		Antall uker	Sum km	Sum kronebeløp
		t/r	X3	uke				
L1	P-Bjerkadalen - Målvatn dam	12	36	1		11	396 km	5 940
L2	P- Melkhellarn - Klemetlia	28	84	1		11	924 km	13 860
L3	P- Halvardalen - Tustervatn dam	24	72	1		11	792 km	11 880
L5	P-Halvardalen - Røsvassbukt	32	96	2		11	2112 km	31 680
L6	P-Straumen - grense Hattfjelldal	6	18	0		11	0 km	0
L7	X- L2 Leirbotn - Fv. Brygfjelldalen	30	90	1		11	990 km	14 850
L8	Fv. Brygfjelldalen - P-Bleikvassli Gruber	36	108	1		11	1188 km	17 820
L10	P- Bjerka - X L1 Bjerkadalen	24	72	2		11	1584 km	23 760
L1	Mellableikingan - Klemetlia	12	36	1		11	396 km	5 940
Sum				10		99	8382 km	125 730